

۱۹۲۷۸۶۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بر آستان جانان

(یکصد درس گفتار قرآنی دانشورا)

www.ketab.ir

سورشناسه	: گواهی، عبدالرحیم، ۱۳۲۳ -
	Gavahi, Abdolrahim
عنوان و نام پدیدآور	: بر آستان جانان (یکصد درس گفتار قرآنی عاشورا) / نویسنده عبدالرحیم گواهی.
مشخصات نشر	: تهران: لوح محفوظ، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۸۷۴ ص.
شابک	: 978-600-8000-97-6
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.	
عنوان دیگر	: یکصد درس گفتار قرآنی عاشورا.
موضوع	: حسین بن علی علیه السلام، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق.
موضوع	: Hosayn ibn 'Ali, Imam III, 625 - 680
موضوع	: حسین بن علی علیه السلام، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق -- جنبه‌های قرآنی.
موضوع	: Hosayn ibn 'Ali, Imam III, 625 - 680 -- Koranic aspects
موضوع	: گواهی، عبدالرحیم، ۱۳۲۳ - -- وعظ.
موضوع	: Gavahi, Abdolrahim, 1944 - -- Sermons
موضوع	: عاشورا.
موضوع	: Tenth of Muharram
موضوع	: واژه‌ها، ربیلا، ۶۱ ق.
موضوع	: Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, 6...
رده بندی کنگره	: ۲۹۷ ب ۴ گ ۴ / ۴ / ۴ BP۴۱
رده بندی دیویی	: ۳ ۹۷ / ۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۲۸۴۶۵

● بر آستان جانان (یکصد درس گفتار قرآنی عاشورا)

نویسنده: عبدالرحیم گواهی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۷ ش.

صفحه و قطع: ۸۷۴ صفحه، وزیری

لیتوگرافی: لوح محفوظ

ناشر: لوح محفوظ

تهران: خیابان پامنار، کوچه بنی‌هاشمی، پلاک ۱۲. تلفن: ۳۳۹۰۳۳۷۲ - ۳۳۹۰۳۳۷۲ - ۰۹۱۲۱۱۹۶۲۸۰

قم: خیابان صفاییه، کوچه ممتاز، پلاک ۶۷. تلفن: ۳۷۷۴۰۶۴۸

https://t.me/lawh_mahfouz

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤلف می‌باشد

شابک: ۹۷ - ۶ - ۸۰۰۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸ - ۹۷ - ۶ - ۸۰۰۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸ - ۹۷ - ۶ - ۸۰۰۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

فهرست مطالب

- مقدمه چاپ جدید (مقدمات چاپ‌های اول و دوم) ۱۱
- درس گفتار ۱**
۱. فلسفه عزاداری - شب عاشورا ای حسینی (۱۳۷۹/۰۱/۲۶) ۲۱
۲. اهمیت شناخت ابعاد و اهمیت پیغمبر عاشورا - شام غریبان حسینی (۱۳۷۹/۰۱/۲۷) ۳۱
۳. شناخت انحرافات دین در ستم - واقعه عاشورا (۱۳۸۰/۰۱/۱۶) ۴۱
۴. بررسی تاریخی واقعه کربلا - شب تاسوعای حسینی (۱۳۸۱/۰۱/۰۳) ۵۹
۵. اهمیت معرفت صحیح در عمل دین - شب عاشورا ای حسینی (۱۳۸۱/۰۱/۰۴) ۷۳
۶. مواجهه یزید با کاروان اسرا - شام غریبان حسینی (۱۳۸۱/۰۱/۰۵) ۸۳
۷. سخنرانی در جمع دانشجویان سوئد - شب تاسوعای حسینی (۱۳۸۱/۱۲/۱۲) ۹۵
۸. بدعت در دین و آیین‌های مذهبی - شب عاشورای حسینی (۱۳۸۱/۱۲/۲۲) ۱۰۷
۹. شیوه‌های صحیح عزاداری - شب تاسوعای حسینی (۱۳۸۱/۱۲/۲۰) ۱۲۱
۱۰. الذین قالوا ربنا الله ثم استقاموا - شب عاشورای حسینی (۱۳۸۲/۱۲/۰۱) ۱۳۳
۱۱. اطاعت درست خدا و رسول - شام غریبان حسینی (۱۳۸۲/۱۲/۱۲) ۱۴۷
۱۲. زینت‌های دنیا - اربعین حسینی (۱۳۸۳/۰۱/۲۳) ۱۵۹
۱۳. ظلم در قرآن (۱) - ۸ ربیع‌الأول ۱۴۲۷ برابر با ۱۳۸۵/۰۱/۱۸ (شهادت امام حسن عسگری) ۱۷۱
۱۴. ظلم در قرآن (۲) - شب عاشورای ۱۴۲۸ برابر با ۱۳۸۵/۱۱/۰۹ ۱۸۱
۱۵. ظلم در قرآن (۳) - غروب عاشورای ۱۴۲۸ برابر با ۱۳۸۵/۱۱/۱۰ ۱۸۷
۱۶. چله‌نشینی - غروب عاشورای ۱۴۲۸ برابر با ۱۳۸۵/۱۱/۱۰ ۱۹۹
۱۷. ظلم در قرآن (۴) - ۲۷ محرم ۱۴۲۸ برابر با ۱۳۸۵/۱۱/۲۷ ۲۰۳
۱۸. محرم ماه عشق ورزیدن به خدا است - اول محرم ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۰/۳۰ ۲۱۵
۱۹. نسیان در قرآن (۱) - شب تاسوعای ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۰/۲۸ ۲۲۳

۲۰. نسیان در قرآن (۲) - غروب عاشورای ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۰/۲۹ ۲۳۳
۲۱. یاد حسین و راه حسین - اربعین ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۲/۰۹ ۲۴۱
۲۲. اهمیت حضور در جلسه اباعبدالله - ۲۶ صفر ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۲/۱۵ (شب اول روضه دزفول) ۲۴۷
۲۳. نسیان در قرآن (۳) - ۲۷ صفر ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۲/۱۶ (شب دوم روضه دزفول) .. ۲۵۷
۲۴. عقل از منظر رسول الله (ص) - ۲۸ صفر ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۲/۱۷ (شب سوم روضه دزفول) ۲۶۳
۲۵. امامت از نگاه نامن الأئمه (ع) - ۲۹ صفر ۱۴۲۹ برابر با ۱۳۸۶/۱۲/۱۸ (شب چهارم روضه دزفول) ۲۶۹
۲۶. نسیان در قرآن (۱) - ۴ محرم ۱۴۳۰ برابر با ۱۳۸۷/۱۰/۱۲ ۲۷۵
۲۷. کنید واژه‌های: بارت عاشورا - شب تاسوعای ۱۴۳۰ برابر با ۱۳۸۷/۱۰/۱۶ ۲۸۱
۲۸. قمه زدن در اسلام - غروب عاشورای ۱۴۳۰ برابر با ۱۳۸۷/۱۰/۱۸ ۲۸۷
۲۹. اشهد انک ... نقیضاً مدالوماً شهیداً - اربعین حسینی ۱۴۳۰ برابر با ۱۳۸۷/۱۱/۲۸ ۲۹۵
۳۰. ملت ابراهیم - ۲ صفر ۱۴۳۰ برابر با ۱۳۸۷/۱۲/۰۵ (شب اول روضه دزفول) ۳۰۱
۳۱. اباعبدالله (ع) عامل وحدت - ۲۸ صفر ۱۴۳۰ برابر با ۱۳۸۷/۱۲/۰۶ (شب دوم روضه: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۳۰۷
۳۲. امامت در قرآن - ۲۹ صفر ۱۴۳۰ برابر با ۱۳۸۷/۱۲/۰۷ (شب سوم روضه: روز رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۳۱۳
۳۳. مظلومیت اباعبدالله الحسین - اول محرم ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۰۹/۲۷ ۳۱۹
۳۴. ابتلای الهی در قرآن - شب تاسوعای ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۱۰/۰۴ (روز تولد حضرت مسیح (ع)) ۳۲۳
۳۵. و قَدْ بَيَّنَّاهُ بِذِيحِ عَظِيمٍ - غروب عاشورای ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۱۰/۰۶ ۳۲۷
۳۶. عاشورا نماد صبر و رحمت - غروب اربعین ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۱۱/۰۱ ۳۳۹
۳۷. رجوع به قرآن در بحبوحه فتنه‌ها - ۲۶ صفر ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۱۱/۰۲ (شب اول روضه دزفول) ۳۴۵
۳۸. رَبَّنَا تَوَفَّنَا مُسْلِمًا - ۲۷ صفر ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۱۱/۲۳ (شب دوم روضه دزفول: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۳۵۳
۳۹. پیامبر (ص) از دید علی (ع) - ۲۸ صفر ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۱۱/۲۴ (شب سوم روضه دزفول: روز رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۳۶۱
۴۰. امامت از منظر امام رضا (ع) - ۲۹ صفر ۱۴۳۱ برابر با ۱۳۸۸/۱۱/۲۵ (شب چهارم روضه دزفول: شب شهادت امام رضا) ۳۶۹

۴۱. دو حادثه مهم تاریخ اسلام - اول محرم ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۸۹/۰۹/۱۶ ۳۷۷
۴۲. فاش تسبیح جمادات آیدت - شب تاسوعای ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۸۹/۰۹/۲۳ ۳۷۹
۴۳. موانع رؤیت نور الهی - غروب عاشورای ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۸۹/۰۹/۲۵ (شام غریبان حسینی) ۳۸۵
۴۴. بدعت‌های آیینی عاشورا - غروب اربعین ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۸۹/۱۱/۰۵ ۳۹۵
۴۵. دعا در قرآن - ۲۶ صفر ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۸۹/۱۱/۱۱ (شب اول روزه دزفول) ۴۰۳
۴۶. ضرورت شناخت اباعبدالله(ع) - ۲۷ صفر ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۸۹/۱۱/۱۲ (شب دوم روزه دزفول: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۴۰۹
۴۷. باید با حال نمودمان گریه کنیم - ۲۸ صفر ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۸۹/۱۱/۱۳ (شب سوم روزه دزفول: رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۴۱۷
۴۸. درباب اهمیت امام شعبان - ۲ شعبان ۱۴۳۲ برابر با ۱۳۹۰/۰۴/۱۳ (شب میلاد امام حسین(ع)) ۴۲۷
۴۹. رمز و راز جاودگی قرآن - سوم محرم ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۰۹/۰۸ ۴۳۵
۵۰. اخلاص حضور در مجلس اباعبدالله - ۸ محرم ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۰۹/۱۳ (شب تاسوعای حسینی) ۴۴۳
۵۱. امام حسین مظهر «والعادیان ضحاً» - ۱۰ محرم ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۰۹/۱۵ (غروب عاشورای حسینی) ۴۵۱
۵۲. طوبای کربلا - اربعین ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۱۰/۲۴ ۴۵۹
۵۳. ذبح عظیم - ۲۶ صفر ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۱۰/۳۰ (شب اول روزه دزفول) ۴۶۵
۵۴. اشارات عرفانی قرآن(۱) - ۲۷ صفر ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۱۱/۰۱ (شب دوم روزه دزفول: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۴۶۹
۵۵. اشارات عرفانی قرآن(۲) - ۲۸ صفر ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۱۱/۰۲ (شب سوم روزه دزفول: رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۴۷۵
۵۶. ان الأئمة قوام الله علی خلقه - ۲۹ صفر ۱۴۳۳ برابر با ۱۳۹۰/۱۱/۰۳ (شب چهارم روزه دزفول: شب شهادت امام رضا(ع)) ۴۸۱
۵۷. امر به معروف و نهی از منکر در قرآن (۱) - ۵ محرم ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۰۸/۳۰ ۴۸۵
۵۸. امر به معروف و نهی از منکر در قرآن (۲) - ۱۰ محرم ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۰۹/۰۵ ۴۹۱
۵۹. طریق و سبیل و صراط در قرآن - ۲۶ محرم ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۰۹/۲۱ ۵۰۵
۶۰. بهشت جای نفوس مطمئنه است - اربعین ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۱۰/۱۵ ۵۱۵
۶۱. درس‌های ماه محرم و ماه صفر - ۲۵ صفر ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۱۰/۱۹ (شب اول روزه دزفول) ۵۲۵

۶۲. امامت و ولایت حضرت اباعبدالله(ع) - ۲۶ صفر ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۱۰/۲۰ (شب دوم روضه دزفول) ۵۳۳
۶۳. نعمت الهی امامت - ۲۷ صفر ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۱۰/۲۱ (شب سوم روضه: شب رحلت پیامبر و شهادت امام رضا) ۵۴۱
۶۴. هدف از بعثت انبیاء - ۲۸ صفر ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۱/۱۰/۲۲ (شب چهارم روضه: رحلت پیامبر و شهادت امام رضا) ۵۵۱
۶۵. بازگشت به قرآن - ۳ شعبان ۱۴۳۴ برابر با ۱۳۹۲/۰۳/۲۱ (شب میلاد امام حسین(ع)) ۵۵۵
۶۶. اسلام سنتی و سنت اسلامی - ۸ محرم ۱۴۳۵ برابر با ۱۳۹۲/۰۸/۲۱ (شام تاسوعای حسینی) ۵۶۵
۶۷. یاران ابا عبدالله(ع) - ۱۰ محرم ۱۴۳۵ برابر با ۱۳۹۲/۰۸/۲۳ (شام غریبان حسینی) ۶۷۳
۶۸. لیال شش عاشورا - اربعین ۱۴۳۵ برابر با ۱۳۹۲/۱۰/۰۲ ۵۷۹
۶۹. پس عزا بر خود کنیدی خفتگان - ۲۶ صفر ۱۴۳۵ برابر با ۱۳۹۲/۱۰/۰۸ (شب اول روضه دزفول) ۵۸۷
۷۰. کنتم خیر امه آخرت اناس - ۲۷ صفر ۱۴۳۵ برابر با ۱۳۹۲/۱۰/۰۹ (شب دوم روضه: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۵۹۵
۷۱. قرآن کتاب مؤمنین - ۲۸ صفر ۱۴۳۵ برابر با ۱۳۹۲/۱۰/۱۰ (شب سوم روضه: روز رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۶۰۳
۷۲. سوره فجر، سوره امام حسین - ۲۹ صفر ۱۴۳۵ برابر با ۱۳۹۲/۱۰/۱۱ (شب چهارم روضه: شب شهادت امام رضا(ع)) ۶۱۱
۷۳. بالاترین آیه امامت - ۳ محرم ۱۴۳۶ برابر با ۱۳۹۲/۱۰/۰۶ ۶۱۹
۷۴. سلطان عشق - ۱۰ محرم ۱۴۳۶ برابر با ۱۳۹۲/۰۸/۱۳ (شام غریبان حسینی) ۶۲۵
۷۵. عقل در قرآن - ۲۳ صفر ۱۴۳۶ برابر با ۱۳۹۲/۰۹/۲۵ ۶۳۱
۷۶. تنها مرثیه کافی نیست - ۲۶ صفر ۱۴۳۶ برابر با ۱۳۹۲/۰۹/۲۸ (شب اول روضه دزفول) ۶۳۷
۷۷. مروری بر جلد اول حماسه حسینی - ۲۷ صفر ۱۴۳۶ برابر با ۱۳۹۲/۱۰/۲۹ (شب دوم روضه: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۶۴۳
۷۸. کتاب عقل و جهل اصول کافی - ۲۸ صفر ۱۴۳۶ برابر با ۱۳۹۲/۰۹/۳۰ (شب سوم روضه: روز رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۶۴۹
۷۹. صلوات شعبانیه حضرت سجاد - ۳ شعبان ۱۴۳۶ برابر با ۱۳۹۴/۰۳/۰۱ (میلاد امام حسین) ۶۵۵
۸۰. ماه پیروزی خون بر شمشیر - اول محرم ۱۴۳۷ برابر با ۱۳۹۴/۰۷/۲۳ ۶۶۱

۸۱. ماه پیروزی حق بر باطل - ۶ محرم ۱۴۲۷ برابر با ۱۳۹۴/۰۷/۲۸ ۶۶۵
۸۲. اشک از روی معرفت - ۱۰ محرم ۱۴۲۷ برابر با ۱۳۹۴/۰۸/۰۲ (غروب عاشورای حسینی) ۶۷۳
۸۳. وضع ما و دیگران - ۲۶ صفر ۱۴۲۷ برابر با ۱۳۹۴/۰۹/۱۷ (شب اول روزه دزفول) ۶۸۳
۸۴. پاسخ به برخی شبهات - ۲۷ صفر ۱۴۲۷ برابر با ۱۳۹۴/۰۹/۱۸ (شب دوم روزه دزفول: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۶۸۹
۸۵. شور همراه با شعور - ۲۸ صفر ۱۴۲۷ برابر با ۱۳۹۴/۰۹/۱۹ (شب سوم روزه دزفول: رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۶۹۷
۸۶. برخورد ای و ناگون با دین - ۲۹ صفر ۱۴۲۷ برابر با ۱۳۹۴/۰۹/۲۰ (شب چهارم روزه دزفول: شب شهادت امام رضا(ع)) ۷۰۵
۸۷. شعور حسینی در کنار شور حسینی - ۵ محرم ۱۴۳۸ برابر با ۱۳۹۵/۰۷/۱۵ ۷۱۳
۸۸. اباعبدالله(ع) آموزگار دین - ۱۰ محرم ۱۴۳۸ برابر با ۱۳۹۵/۰۷/۲۱ (غروب عاشورای حسینی) ۷۲۳
۸۹. سلفی‌گری و بصیرت دینی - ۱۱ صفر ۱۴۳۸ برابر با ۱۳۹۵/۰۸/۳۰ (اربعین حسینی) ۷۳۲
۹۰. بحث‌های محرم امسال در تهران - ۱۶ صفر ۱۴۳۸ برابر با ۱۳۹۵/۰۹/۰۶ (شب اول روزه دزفول) ۷۴۹
۹۱. اوصاف مشترک پیامبر(ص) با خدا - ۲۷ صفر ۱۴۳۸ برابر با ۱۳۹۵/۰۹/۰۷ (شب دوم روزه دزفول: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۷۵۹
۹۲. نقد و بررسی آراء ابن تیمیه و ابن وهاب - ۲۸ صفر ۱۴۳۸ برابر با ۱۳۹۵/۰۹/۰۸ (شب سوم روزه دزفول: شب شهادت امام رضا) ۷۷۱
۹۳. دین و چالش‌های جهان معاصر: شبهه سروش در مورد سوره الفاتحه (ع) - ۲۹ صفر ۱۴۳۸ برابر با ۱۳۹۵/۰۹/۰۹ (شب چهارم روزه دزفول: روز شهادت حضرت امام رضا(ع)) ۷۸۳
۹۴. نقد شیوه‌های ناکارآمد عزاداری - ۷ محرم ۱۴۳۹ برابر با ۱۳۹۶/۰۷/۰۶ (تهران) ۷۹۷
۹۵. اوصاف مؤمنین حقیقی در قرآن و عاشورا - ۱۰ محرم ۱۴۳۹ برابر با ۱۳۹۶/۰۷/۰۹ (تهران: غروب عاشورای حسینی) ۸۰۵
۹۶. تجلی خداوند بر زائرین کربلا قبل از زائرین عرفات - ۲۰ صفر ۱۴۳۹ برابر با ۱۳۹۶/۰۸/۱۸ (اربعین حسینی - تهران) ۸۱۹
۹۷. عاشورا و ایمان - ۲۶ صفر ۱۴۳۹ برابر با ۱۳۹۶/۰۸/۲۴ (شب اول روزه دزفول) ۸۲۹

۹۸. قیام خونین اباعبدالله علیه بیعت اجباری - ۲۷ صفر ۱۴۳۹ برابر با ۱۳۹۶/۰۸/۲۵ (شب دوم روزه دزفول: شب رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۸۳۷
۹۹. اینک حسین آینه زندگی - ۲۸ صفر ۱۴۳۹ برابر با ۱۳۹۶/۰۸/۲۶ (شب سوم روزه دزفول: روز رحلت پیامبر و شهادت امام حسن) ۸۴۷
۱۰۰. ضرورت بازخوانی شریعت و فهم درست از عاشورا - ۲۹ صفر ۱۴۳۹ برابر با ۱۳۹۶/۰۸/۲۷ (شب چهارم روزه دزفول: شهادت امام رضا(ع)) ۸۶۱

مقدمه چاپ جدید

به نام حضرت دوست

که هر چه هست از اوست

این کار مقدمه نویسی آثار، اعم از ترجمه یا تألیف، نیز برای خود کاری است سهل و ممتنع، چون از یک طرف تا حدودی هر چه دل تنگت بخواهد می‌توانی بگویی، و از طرف دیگر باید آن دن نوشته‌ها را منظم و مرتب کنی و نظم و تسلسل منطقی ببخشی تا خواننده میل و رغبت پیدا کند که مطلب را تا انتها بخواند و در آن، حتی المقدور، تصویر درستی از کتاب پیش رو بسازد.

هرچند که خداوکیلی، با چاپ مقدمه‌های ۴۰-۵۰ اثر، بنده در این حرفه - حرفه مقدمه‌نویسی - تاحدی خیره شده‌ام، به نحوی که بعضی از دوستان می‌گویند که هر وقت کتابی خدمتشان می‌دهم تنها مقدمه آن را می‌خوانند. مطالعه اصل کتاب را می‌گذارند برای دوران بازنشستگی! در هر صورت، این شما و این نکات ریز و درشتی که به عنوان مقدمه در ذهن بنده ردیف شده‌اند.

اسم این کتاب را گذاشته‌ایم «درس گفتارهای قرآنی» در حالی که نام اثر مشابهی که نخستین بار در سال ۱۳۸۳ در همین موضوع چاپ شد (نشر فراسخن، ۱۳۸۳) و بعدها به چاپ دوم (همان ناشر، ۱۳۸۴) و سوم (نشر علی، ۱۳۸۷) و چهارم (انتشارات مولی، ۱۳۹۵) هم کشید را «سلطان عشق» گذاشته بودیم، برگرفته از این بیت منسوب به ناصر الدین شاه قاجار:

کرد رو را جانب میدان عشق

روز عاشورا حسین سلطان عشق

هرچند که در چاپ‌های سوم و چهارم یک عنوان فرعی یا سوتیتر «نگاهی نو به واقعه

عاشورا» هم داشت.

در آن آثار تنها حدود ۱۵-۱۰ سخنرانی یا درس-گفتار گردآوری شده بودند که با پیگیری‌های بنده و علاقه‌مندان دیگر کار به چاپ دوم رسید. در چاپ بسیار نفیس سوم هم که با عشق و وافر آن زمان آقای مهدی علمی مدیر نشر علم انجام شد، سخنرانی‌ها نه برحسب تاریخ و بلکه برحسب موضوعات مندرج در آنها مرتب شدند، موضوعاتی از قبیل:

فلسفه عزاداری، اهمیت شناخت ابا عبدالله (ع) و پیام عاشورا، شناخت انحرافات دین در بستر سنت، پاسخ به برخی سوالات در زمینه عاشورا، خون امام حسین (ع) احیاگر دین رسول الله (ص)، یزیدی شدن حاصل دنیاپرستی، جوانب عملی قیام عاشورا، عاشورا در کلام امام حسین (ع)، کربلا الگوی عرفانی، سیدالشهداء سرور شهدا یا اهل شهود، رسالت امام سجاد (ع) در تبیین قیام عاشورا، و غیره.

علاوه بر این، در پ‌های سوم و چهارم، رئوس چندین سخنرانی دیگر که متن کامل آنها موجود بود، در جلد سخنرانی‌های محرم ۱۳۵۹ در سوئد، اضافه شدند.

هرچند که در همه این چاپ‌ها تاریخ اولین سخنرانی به ۱۳۷۹/۱/۱۶ بر می‌گردد، لیکن در واقع حقیر سخنرانی که در تفسیر فرازهای عاشورایی از قرآن برای دوستان گفتن را از سال ۱۳۴۱ که به دانشکده نفت آبادان رفتم و رئیس انجمن اسلامی دانشجویان شدم آغاز کردم که این کار به بیش از سال ۱۳۴۵ در آنجا ادامه داشت و بعد که به تهران آمدم صورت مرتب‌تر و جدی‌تری به خود گرفت، البته در کنار شرکت در درس‌های استاد فقیدم آقای جعفری (ره) شرکت در جلسات انجمن اسلامی مهندسين و انجمن اسلامی پزشکان، سخنرانی‌ها، سخنرانی‌های شریعتی در حسینیه ارشاد و الی آخر.

در همان اواسط دهه ۴۰ بود که در یکی از مناسبت‌های مراسم برای تعدادی دانشجویان در رابطه با قیام عاشورا صحبت کردم. بعد از سخنرانی، یکی از دانشجویان که نمی‌شناختمش جلو آمد و با اصرار فراوان نسخه دستنویس سخنرانی را گرفت تا برای خودش رونویسی کند، از ما خواهش و اصرار که ترا به خدا گمش نکنی که این تنها نسخه من است و از او هم وعده و وعید که مثل تخم چشم از آن نگهداری خواهد کرد. القصه دیگر از آن دست نوشته خبری نشد تا این که روزی از کسی که واسطه‌العقد برگزار می‌کرد آن جلسه بود پرسیدم کار رفیقمان چه شد؟ و چرا پیش‌نویس سخنرانی من را پس نیاورد؟ گفت آن دانشجوی ریز نقش مجید شریف‌واقفی بود که با شنیدن و

بازخوانی سخنرانی شما رفت از سازمان مجاهدین خلق بُرید و به آغوش اسلام ناب اهل بیت علیهم السلام برگشت و آن علیه ما علیه‌هاهم برای انتقام‌گیری بردنش به بیابان و آتشش زدندا وَ سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ. راستش چون بنده زیر همه دست‌نوشته‌هایم اسم و امضاء و تاریخ می‌گذارم مدتها منتظر بودم که ساواک آن نوشته را در اثاث آن شهید پیدا کند و سراغ ما بیاید که به‌خواست خدا چنین نشد.

کتاب حاضر مجموع حدود یکصد سخنرانی عاشورایی بنده را در یک بازهٔ زمانی ۲۰-۳۰ ساله دربر می‌گیرد که تقریباً نیمی از آنها به مناسبت محرم و اربعین در تهران ایراد شده. نیم دیگر هم در ۴-۵ روز دهه آخر ماه صفر در روضه سنواتی حاج آقا محسن در منزلشان در دزفول برگزار شده است. نمی‌دانم چرا، ولی حسّی درونی به بنده می‌نوید که شاید این آخرین صحبت‌های من در مورد حضرت اباعبدالله الحسین (ع) باشد. اگر همه چیز به دست خداست.

نمی‌دانم شما هم با هر عقیده‌اید یا نه، ولی من به روایت‌های مختلف می‌دانم که زیر این چرخ کبود هر چه هست از اباعبدالله الحسین (ع) است و این را به زبان‌های مختلف و در مناسبت‌های مختلف بیان کرده‌ام، ولی خوب؛

کویار آشنایی تا راز دل به دل غیر از خیالت این دل، یک آشنا ندارد

زمانی از صبیّه حضرت آقای جعفری (اس سّره) شنیدم که می‌گفتند در حریم قدس الهی، خانه کعبه، چند لحظه خوابشان می‌برد و در خواب پدر بزرگوارشان را می‌بینند که به ایشان می‌فرماید: «فلانی، ما این حرف - مریگ و عالم برزخ - که آمدیم فهمیدیم هر چه است از اباعبدالله است». این تنها یکی از چندین نشانه‌هایی است که من در تأیید این مدعا دارم، هر چند که: «العاقل یکفیه الإشار».

آخر مگر آن عزیز بزرگ، پیامبر سترگ نفرمود: «حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ حُسَيْنٍ؟» یا ائمه معصومین علیهم السلام نفرموده‌اند: «إِنَّ أَحْسَنَ مَصَابِحِ الْهُدَى وَ سَفِينَةَ النَّجاةِ» پس دیگر به چه زبانی باید به ما کوران و کران حالی کنند که حسین را بشناسید، که حسین‌شناسی گوهر امام‌شناسی و آن نیز گوهر قرآن‌شناسی و پیغمبرشناسی و خداشناسی است. راستی، در کنار این همه شیون و ناله و سینه و قمه و زنجیر زدن‌های بجا و بی‌جا، نباید

بینیم که:

این حسین کیست که عالم همه دیوانه اوست این چه شمع‌یست که جانها همه پروانه اوست؟

لازم به ذکر نیست که سخنرانی چون هرگز برای مداحی و مرثیه و روضه‌خوانی و اشک مردم را در آوردن نیست، که به قول استاد شهید مرتضی مطهری (اعلی‌الله مقامه) «اشک اگر از روی شناخت و معرفت نباشد یک مَن آن هم ارزش ندارد»، بلکه برای بیان جنبه‌های حماسی، اخلاقی، معرفتی، اجتماعی، عرفانی و حتی سیاسی - حکومتی واقعه عاشورا نیز هست و از این رو از مجموعه آثار بزرگان علم و دین و فکر و اندیشه معاصر در این زمینه، مثل کتب علامه جعفری، شهید مطهری، دکتر شریعتی، دکتر شهیدی، آیت‌الله صالحی نجف‌آبادی، دکتر محمد ابراهیم آیتی و کتب مستند تاریخی، استفاده کرده‌ام. مجموعه آنچه گفته و نوشته شده حتی‌المقدور از نظر تاریخی، علمی و منطقی مستند و مستند بوده باشد.

نکته قابل ذکر دیگر این‌که، در سخنرانی پیرامون یک موضوع واحد در بازه زمانی نیم قرن در زبان‌ها، مکان‌های متنوع و متعدد، لاجرم بعضی از نکاتی که به ذهن انسان خطور می‌کند، یا بر آن‌ها جاری می‌شود، به سهو یا به عمد تکراری است؛ عمدش از آن رو که مرحوم مطهری در «کتاب کم‌نظیر و گرانسنگ «فربادهای شهید مطهری علیه تحریفات عاشورا»» در «حماسه حسینی» (در سه جلد) نکات بسیار ارزشمند، بیدارکننده و هشداردهنده‌ای گفته‌اند که حقیقتاً هیچ انسان مؤمن و دلسوزی از تکرار آنها سیر نمی‌شود.

انصافاً باید این پُتک هشداردهنده و بیدارکننده را آن قدر بر سر و ذهن جماعت خفته کوئید تا شاید قدری به خود آیند و به قول شهید بزرگوار دست از کارهای اسلام خراب کنی که به نام امام حسین (ع) انجام می‌دهند بر آرند. حقیقتاً که در مورد این قبیل افراد باید گفت:

چشم باز و گوش باز و این عمی
حیث‌نعم از چشم بندی خدا

واقعیت این است که جهان اسلام، اعم از اسلام شیعی و سنی در یکصد سال اخیر کم افراد آگاه، روشنفکر، مصلح، دلسوز و احیاگر و مجِدّ نداشته است، اما متأسفانه پیرایه‌هایی که بر دین خدا و سنت پیامبر (ص) و ائمه علیهم‌السلام بسته‌اند چنان در بین عوام همگانی و ریشه‌دار شده است که دیگر هیچکس را یاری مقابله با آنها و تغییر و اصلاحشان نیست. چنان‌که اقسام دکتر شریعتی و شهید مطهری و آیت‌الله صالحی نجف‌آبادی و دکتر محقق داماد و سایر علماء و روشنفکران معاصر قادر به تغییر آن نبوده و نیستند. مگر این‌که «دستی از غیب برون آید و کاری بکند»، یا این‌که وجود مقدس

امام زمان ظهور بفرماید و دین خدا را از دست این همه جهالت و غفلت و تحجر و بدعت نجات بدهد، ان شاء الله.

در همین زمینه عرض کنم که بنده، درست مثل کاری که در انتهای دو چاپ اخیر بخشی از این سخنرانی‌ها کرده‌ام، از شدت علاقه‌ای که به کار مرحوم مطهری داشته‌ام، خلاصه یادداشت‌های خود از مجلدات سه گانه کتاب نفیس «حماسه حسینی» آن روح مطهر را به همراه برخی یادداشت‌های دیگر در انتهای این اثر نیز آورده‌ام که امیدوارم مورد مراجعه و استفاده دوستان قرار گیرد، هرچند که بسیاری از نکات بدیع آن استاد شهید در خلال کتاب نیز مکرراً مورد یادآوری قرار گرفته‌اند.

در پیاده کردن و آماده سازی این کار تعداد زیادی از دوستان و شاگردان بزرگوار و همکاران صمیمی بنده در مرکز پژوهش‌های دین جهان ما بنده را یاری کرده‌اند که اسامی بعضی از ایشان را که شاید دیگر در خدمتشان نیستیم در مقدمه‌های چاپ‌های کم حجم‌تر قبلی آورده‌ام و عیناً نیز، که به خصوص در تمهید مقدمات چاپ این نسخه اخیر همکاری کرده‌اند، عبارتند از: آقاها و آقایان: امیرحسین اتابکی، مهدخت امیدوار تهرانی، محمد نعیمی، رضا راهانی، حسن عراقی، صفری لک‌زایی، سپیده هلالی، ساحل شریف، مریم اتابکی، سید حسینی و مریم هادیان، که امیدوارم قبول این زحمت و خدمتشان مقبول درگاه حضرت پادشاه و پدر و مادر و جد بزرگوارشان باشد.

بی عنایات خدا هیچیم هیچ

این همه گفتیم لیک اندر بسیج

گردد یک باشد سیاهستش ورق

بی عنایات حق و خاصان حق

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

ای خدایا شنو و دان

تهران ۱۵ مردادماه نود و هفت